

دانشگاه شهید بهشتی

دانشکده علوم اسلامی و مدیریت

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد رشته علوم اسلامی و مدیریت (گرایش بازرگانی)

بررسی عوامل جهت دهنده سرمایه اجتماعی در دوران دفاع مقدس

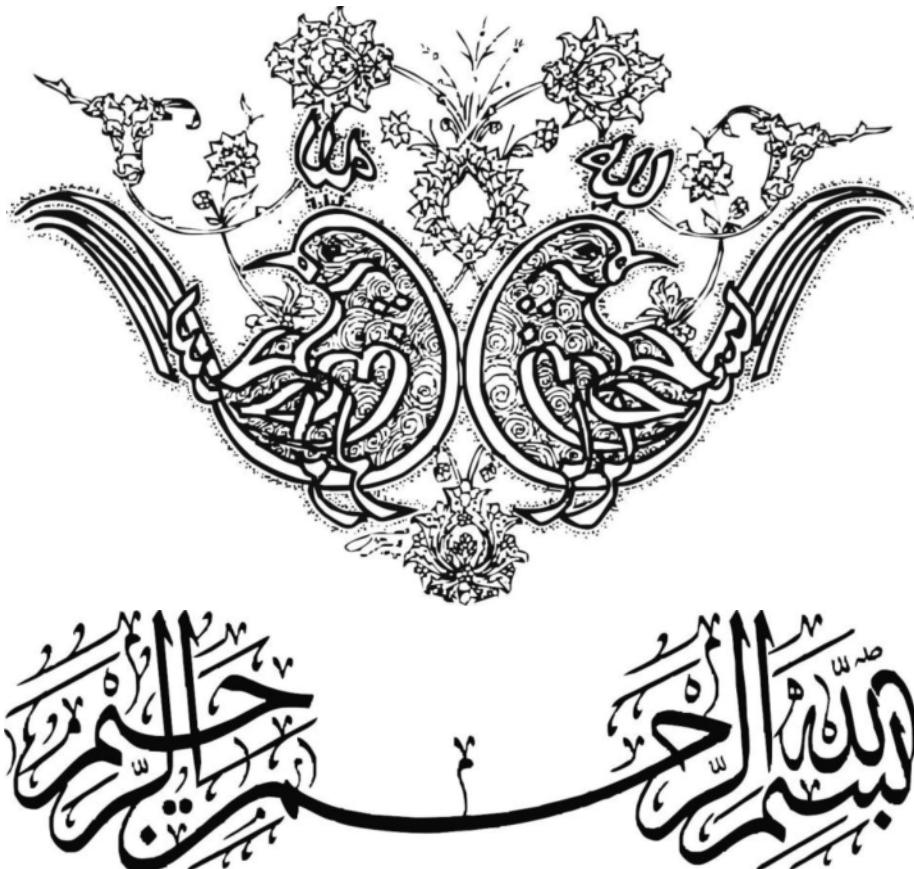
استاد راهنما:

دکتر مصباح‌الهدی باقری کنی

مهدی مولائی آرانی

۸۹ بهمن

.

دانشکده علوم اسلامی و مدیریت

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد رشته علوم اسلامی و مدیریت (گرایش بازرگانی)

بررسی عوامل جهت دهنده سرمایه اجتماعی در دوران دفاع مقدس

استاد راهنما:

دکتر مصباح‌الهی باقری کنی

استاد مشاور:

حجج الاسلام علی رضا پناهیان

مهدی مولائی آرانی

۸۹ بهمن

کلیه حقوق اعم از چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه، اقتباس و از
این پایاننامه برای دانشگاه امام صادق علیه السلام محفوظ است. نقل مطالب با ذکر
مأخذ بلامانع است.

تأییدیه اعضای هیئت داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

به صورت اسکن

اعضای هیئت داوران، نسخه نهایی پایان نامه آقای مهدی مولائی آرانی تحت عنوان: "بررسی عوامل جهت دهنده سرمایه اجتماعی در دوران دفاع مقدس" را از نظر شکل و محتوا بررسی نموده و پذیرش آن را برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیوسته پیشنهاد می کنند.

اعضای هیأت داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	محل امضاء
۱) استاد راهنمای:	دکتر مصباح الهدی باقری کنی	استادیار	
۲) استاد مشاور:	حجت الاسلام علی رضا پناهیان		
۴) نماینده شورای			
تحصیلات تکمیلی دانشکده:	دکتر سید علی علوی	استادیار	
۳) استاد ناظر:	دکتر غلامرضا گودرزی	استادیار	

تعدیم به:

روح پر فتوح بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی ایران حضرت
امام خمینی(ره) و تمامی شهادی اتّعlab اسلامی و دفاع مقدس
به ویره شهادی کانون فرهنگی هنری امام زمان(عج) شهر آران و بیدگل

و تقدیم به:

پدر و مادر فدا کارم،
پ

که بزرگ معلم زندگی من بوده اند؛

و

همسر مهر بانم،

که در همه حال یار و همراه من است.

وباتقدیر و مشکر فراوان از:

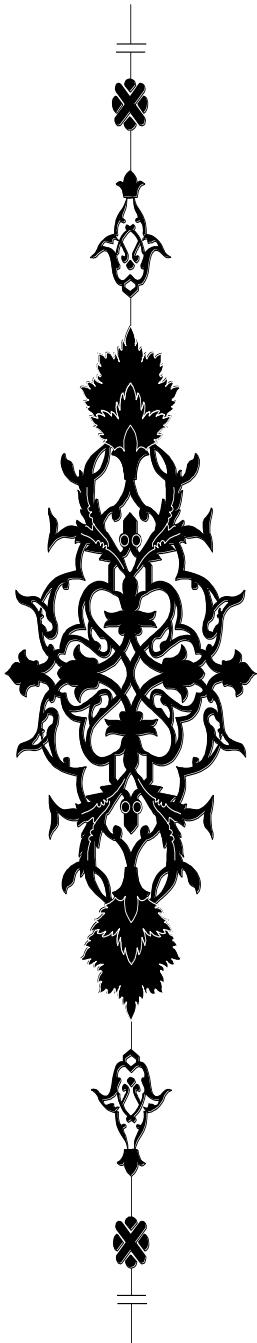
آیت الله مهدوی کنی و آیت الله باقری کنی که با ایجاد دانشگاه امام صادق (علیه السلام)

فرصت تعلیم و تهذیب را برای کمال جوانان فراهم نموده اند؛

وباتقدیر و مشکر از استاد فرزانه و ارجمند، جناب آقای دکتر باقری کنی که دانش و اخلاق

مدیریت را بار قرار خود به ما آموختند؛

به عنین با مشکر از همای استاد بزرگواری که چراغی بودند برای من، در راه تعلیم و تربیت.

چکیده:

در گذشته تاکنون اصلی سازمان‌ها و دولت‌ها برای موفقیت بر سرمایه‌های مادی، فنی‌زیکی و نئی‌بروی انسانی بود. اما امروزه در کنار سرمایه‌های انسانی، مالی و اقتصادی، سرمایه‌دیگری به نام سرمایه‌اجتماعی مورد توجه و بهره‌برداری قرار گرفته است. در توضیح این سرمایه‌می توان گفت این سرمایه‌از مفاهیم نوینی است که در بررسی های اقتصادی و اجتماعی جوامع مدرن مطرح شده و عملات مبتنی بر عوامل فرهنگی و اجتماعی است و شناسایی و نحوه هدایت و جهت دهنی آن به عنوان یک سرمایه در سطح کلان و خرد دارای اهمیت بسیاری می‌باشد.

در انقلاب اسلامی ایران این سرمایه به عنوان بزرگترین سرمایه همواره مورد توجه بوده است. دوران دفاع مقدس به عنوان برگ زری نمی‌در تاریخ این کشور عزیز همواره مورد توجه بزرگان بوده است. حرکت نئی‌روهای مردمی به سمت جبهه‌های دفاع مقدس در دفاع از کیان اسلام و ایران عزیز را در این دوران نشان دهنده بلوغ فکری مردمی است که به پی‌بروی از امام خمینی(ره) دست به انقلاب زدند. بررسی این دوران نشان می‌دهد که همواره نئی‌روهای مردمی در جبهه‌ها حضور داشته‌اند اما در برخی مواقع تعداد این نئی‌روها افزایش و برخی اوقات با کاهش رویرو شده است. در مقاله پیش‌رو از طریق مصاحبه با فرماندهان و رزمندگان دوران دفاع مقدس و با استفاده از روش داده بنیاد به تبیین عوامل جهت دهنده سرمایه اجتماعی در دوران دفاع مقدس می‌پردازیم. در این بررسی به ۵۹ مفهوم اصلی محسیم و این مفاهیم در قالب یازده مقوله انتزاعی‌تر دسته‌بندی می‌شوند که برخی از مهمترین مقوله‌های این مدل عبارتند از: رهبری و ولایت حضرت امام(ره)، مبانی اعتقادی مردم، صفات روحی مردم، شرایط جنگ و فضای سیاسی

واژگان کلیدی:

سرمایه اجتماعی، دفاع مقدس، رهبری، مردم

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات

۱-۱) بیان مسئله و سوال های تحقیق.....	۲
۱-۲) سابقه و ضرورت انجام تحقیق	۵
۱-۳) فرضیه تحقیق	۶
۱-۴) اهداف تحقیق.....	۶
۱-۵) کاربردهای تحقیق.....	۶
۱-۶) روش تحقیق.....	۷
۱-۷) محدودیت های تحقیق	۸
۱-۸) دامنه تحقیق.....	۸
۱-۹) واژگان کلیدی.....	۸
۱-۱۰) جنبه نوآوری تحقیق از منظر دانشجو	۸
۱-۱۱) فصل بندی	۹

فصل دوم: ادبیات موضوع

۲-۱) مقدمه	۱۱
۲-۲) تعریف سرمایه	۱۱
۲-۳) انواع سرمایه	۱۲
۲-۴) تعریف سرمایه اجتماعی	۱۳
۲-۵) شاخص ها و مؤلفه های سرمایه اجتماعی	۱۷

۱۹.....	۱-۵-۲) اعتماد.....
۲۰.....	۲-۵-۲) مشارکت.....
۲۲.....	۳-۵-۲) صداقت.....
۲۳.....	۶-۲) ابعاد سرمایه‌ی اجتماعی.....
۲۵.....	۷-۲) رویکردهای مختلف به سرمایه اجتماعی.....
۲۷.....	۸-۲) عوامل ایجاد کننده سرمایه اجتماعی.....
۲۹.....	۹-۲) عوامل زوال سرمایه اجتماعی.....
۳۰.....	۱۰-۲) نقد رویکرد و نگاه اندیشمندان غربی در خصوص سرمایه اجتماعی با تأکید بر نگاه دینی.....
۳۳.....	۱۱-۲) بررسی جایگاه سرمایه اجتماعی در اسلام.....
	فصل سوم: روش تحقیق
۳۹.....	۱-۳) مقدمه.....
۴۱.....	۲-۳) جهت گیری‌های پژوهش.....
۴۱.....	۳-۳) فلسفه پژوهش.....
۴۲.....	۴-۳) رویکرد پژوهش.....
۴۳.....	۵-۳) استراتژی پژوهش.....
۴۴.....	۱-۵-۳) انتخاب نظریه پردازی داده بنیاد به عنوان استراتژی پژوهش.....
۴۴.....	۲-۵-۳) سیر تطور نظریه پردازی داده بنیاد.....
۴۵.....	۳-۵-۳) تعریف «نظریه پردازی داده بنیاد».....

۴۶.....	فرآیند تدوین ثوری داده بنیاد.....	۳-۵-۴
۴۷.....	۱-۴-۵) طرح پژوهش	۳
۴۷.....	۲-۴-۵) جمع آوری دادهها.....	۳
۴۷.....	۱-۲-۴-۵) نمونه برداری نظری	۳
۴۸.....	۲-۲-۴-۵) کفايت نظری	۳
۴۹.....	۳-۴-۵) تنظيم دادهها.....	۳
۴۹.....	۴-۴-۵) تحليل دادهها.....	۳
۵۰.....	۵-۴-۵) مقايسه با متون	۳
۵۰.....	۳-۵-۵) فرآيند تحليل در نظريه پردازی داده بنیاد.....	۳
۵۱.....	۱-۵-۵) کد گذاري داده ها	۳
۵۱.....	۲-۵-۵) کد گذاري باز	۳
۵۲.....	۳-۵-۵) کد گذاري محوري.....	۳
۵۵.....	۴-۵-۵) کد گذاري انتخابي	۳
۵۶.....	۵-۵-۵) يادداشت نظری	۳
۵۶.....	۶-۵-۵) نگارش و ارائه نظریه	۳
۵۷.....	۱-۶-۵) معیارهای اعتبارسنجی نظریه دادهبنیاد	۳
۵۸.....	۱-۱-۶-۵) اعتبارسنجی روند تحقيق	۳
۵۹.....	۱-۶-۵-۲) اعتبارسنجی یافته های تحقيق	۳
۶۲.....	۶-۳) هدف پژوهش	

۶۲.....	۷-۳) افق زمانی
۶۳.....	۸-۳) شیوه گردآوری داده ها
	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها
۶۵.....	۴-۱) مقدمه
۶۵.....	۴-۱-۱) انتخاب نخبگان جهت مصاحبه.....
۶۶.....	۴-۱-۲) محدودیت ها.....
۶۸.....	۴-۲) مطالعه مورد نخست
۶۸.....	۴-۲-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه
۷۵.....	۴-۲-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه
۷۶.....	۴-۲-۳) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه A.....
۷۹.....	۴-۳) مطالعه مورد دوم
۷۹.....	۴-۳-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه
۸۷.....	۴-۳-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه
۸۸.....	۴-۳-۳) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه B.....
۹۰.....	۴-۴) مطالعه مورد سوم
۹۰.....	۴-۴-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه
۹۷.....	۴-۴-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه
۹۸.....	۴-۴-۳) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه C.....
۱۰۰.....	۴-۵) مطالعه مورد چهارم

۴-۵-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه.....	۱۰۰
۴-۵-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه	۱۰۲
۴-۵-۳) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه D.....	۱۰۳
۴-۶) مطالعه مورد پنجم.....	۱۰۵
۴-۶-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه	۱۰۵
۴-۶-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه	۱۰۸
۴-۶-۳) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه E.....	۱۰۹
۴-۷) مطالعه مورد ششم.....	۱۱۱
۴-۷-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه.....	۱۱۱
۴-۷-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه	۱۱۴
۴-۷-۳) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه F.....	۱۱۵
۴-۸) مطالعه مورد هفتم	۱۱۶
۴-۸-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه	۱۱۶
۴-۸-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه	۱۱۸
۴-۸-۳) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه G.....	۱۱۹
۴-۹) مطالعه مورد هشتم	۱۲۱
۴-۹-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه	۱۲۱
۴-۹-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه	۱۲۴
۴-۹-۳) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه H.....	۱۲۵

۱۲۶.....	۴-۱۰-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه.....
۱۳۰.....	۴-۱۰-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه
۱۳۰.....	۴-۱۰-۳) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه I.....
۱۳۲.....	۴-۱۱) مطالعه مورد دهم
۱۳۲.....	۴-۱۱-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه.....
۱۳۶.....	۴-۱۱-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه
۱۳۷.....	۴-۱۱-۳) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه L.....
۱۳۹.....	۴-۱۲) مطالعه موردی ازدهم
۱۳۹.....	۴-۱۲-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه.....
۱۴۲.....	۴-۱۲-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه
۱۴۳.....	۴-۱۲-۳) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه K.....
۱۴۵.....	۴-۱۳) مطالعه مورد دوازدهم
۱۴۵.....	۴-۱۳-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه.....
۱۴۷.....	۴-۱۳-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه
۱۴۸.....	۴-۱۳-۳) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه L.....
۱۵۰.....	۴-۱۴) مطالعه مورد سیزدهم
۱۵۰.....	۴-۱۴-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه.....
۱۵۲.....	۴-۱۴-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه
۱۵۳.....	۴-۱۴-۳) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه M.....

۱۵۴	۴-۱۵) مطالعه مورد چهاردهم
۱۵۴	۴-۱-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه
۱۵۶	۴-۲-۱) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه
۱۵۷	۴-۳-۱) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه N
۱۵۹	۴-۱۶) مطالعه مورد پانزدهم
۱۵۹	۴-۱-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه
۱۶۳	۴-۲-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه
۱۶۴	۴-۳-۲) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه O
۱۶۶	۴-۱۷) مطالعه مورد شانزدهم
۱۶۶	۴-۱-۱) استخراج نکات کلیدی مصاحبه
۱۶۹	۴-۲-۲) استخراج مفاهیم انتزاع شده اصلی از نکات کلیدی مصاحبه
۱۶۹	۴-۳-۳) نمایش مقوله ها و مفاهیم انتزاع شده از مصاحبه P

فصل پنجم: نتیجه گیری

۱۷۲	۱-۵) مقدمه
۱۷۳	۲-۱) ارائه مدل مفهومی عوامل جهت دهنده سرمایه اجتماعی در دوران دفاع مقدس
۱۷۳	۲-۲-۱) عوامل اساسی
۱۷۴	۲-۲-۲-۱) ولایت و رهبری حضرت امام(ره)
۱۷۴	۲-۲-۲-۲) اعتقادات و باورهای دینی مردم
۱۷۵	۲-۲-۳) عوامل مداخله گر

۱۷۵	۱-۲-۲-۵) مدیریت سیاسی - نظامی
۱۷۶	۲-۲-۲-۵) صفات روحی مردم
۱۷۶	۳-۲-۲-۵) نهادهای اجتماعی مذهبی
۱۷۶	۴-۲-۲-۵) فضای سیاسی
۱۷۷	۵-۲-۲-۵) شرایط جنگ
۱۷۷	۶-۲-۲-۵) فضای جامعه
۱۷۷	۷-۲-۲-۵) عوامل طبیعی
۱۷۷	۸-۲-۲-۵) عوامل خارجی
۱۷۸	۳-۲-۵) امداد الهی
۱۷۹	۳-۷) ارائه پیشنهادات
۱۸۰	منابع و مأخذ